

Література та джерела

1. Смирнов І.Б. Основні підходи до проблеми розвитку креативності особистості / І.Б.Смирнов // Педагогічні технології. – 2006. – № 10. – С.2-3
2. Інтерактивні технології навчання: теорія, досвід: Методичний посібник / Авт.-уклад. О.Пометун, Л.Пироженко. – К.: АПН, 2004. – 192с.
3. Інтерактивні технології навчання: теорія, досвід: Методичний посібник. / Авт.-уклад. О.Пометун, Л.Пироженко. – К.: АПН, 2007. – 195с.
4. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. Посібник / О.І.Пометун, Л.В.Пироженко. – Видавництво А.С.К.,2004. – 192 с.
5. Сластенин В.А. Педагогика инновационной деятельности / В.А.Сластенин, Л.С.Подымова. – М.: Магистр, 1997. – 224 с.

В статье подается теоретический анализ проблемы формирования личностной креативности будущих социальных педагогов; анализируется проблема креативности и творчества как проявления творческого формирования личности специалистов социально-педагогической сферы деятельности; подается теоретически-прикладная характеристика влияния интерактивных технологий на развитие креативности будущих социальных педагогов.

Ключевые слова: креативность, творчество, образовательные технологии, креативные образовательные технологии, социальный педагог.

In the article theoretical analysis of problems of formation of creative personality of future pedagogues have been conducted. Theoretical applied characteristics of influence of interactive technologies on the development of creativity of social pedagogues-to-be has been provided.

Key words: creativity, creativity, educational technology, creative obrazovateln technology, social pedagogue.

УДК 37.013.42.373

СТАТЕВОРОЛЬОВА СОЦІАЛІЗАЦІЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ З ДЕЗАДАПТИВНИМИ ПРОЯВАМИ

**Петрюк Ірина Михайлівна,
м. Чернівці**

Предметом педагогічного аналізу стали компоненти культури міжстатевих стосунків шкільної молоді – настановчий, мотиваційно-ціннісний, гносеологічний, праксеологічний, конативний, а також особливості статевої соціалізації учнів старших класів з проявами соціальної дезадаптації.

Ключові слова: статевої соціалізація, культура статевої стосунків дезадаптація.

Проблема статевої соціалізації шкільної молоді є однією з найбільш складних як у теоретичному, так і в практичному плані. Її складність зумовлена особливою делікатністю статево-рольових взаємин людей, великим практичним інтересом до неї на емпіричному рівні та певними труднощами в науковій розробці.

Підготовка підрастаючого покоління до сімейного життя повинна здійснюватися на усіх етапах вікового розвитку і є невіддільною від виховання культури міжстатевих стосунків. Мета і завдання статевого виховання молоді багато в чому визначаються інтересами суспільства і, у першу чергу, спрямовані на зміцнення сім'ї. Ще більше обтяжує дану проблему специфіка цільової групи, якою є соціально дезадаптовані школярі, зокрема старшокласники, які з різних причин (внаслідок вроджених дефектів, вад розвитку, упущень у вихованні, педагогічної занедбаності) не можуть на рівні з ровесниками адаптуватися до умов середовища їх життєдіяльності (навчального закладу, групи ровесників тощо), що суттєво впливає на їх розвиток і самовираження [5, с.120]. З одного боку, суспільство в особі школи та інших інститутів намагається зробити все можливе, щоб сформувати в цих молодих людях якості, необхідні в майбутньому сімейному житті, дати необхідні знання, які визначають психосексуальну культуру людини. З іншого – наслідки дезадаптивних порушень (особисті деформації, недостатній фізичний розвиток, типові нервові розлади, самотність, проблеми у взаєминах з іншими) та практично необмежений доступ до найгірших зразків масової культури, негативний вплив деяких засобів масової культури, вільний доступ до еротичної і порнографічної продукції суттєво знижують зусилля суспільства в цьому напрямі.

Окремі аспекти даної проблеми стали предметом вивчення українських і зарубіжних вчених. Зокрема детермінанти, особливості прояву, різновиди та наслідки дезадаптації школярів у різні періоди досліджувалися психіатрами, психологами і соціальними

педагогами В.Кашенком, А.Личко, Л.Ганнушкіним, В.Ковальовим, Т. Раттерром, Т.Молодцовою та іншими. Сутність та специфіку статевої соціалізації учнів різного віку, принципи і завдання статевого виховання і формування культури статевої взаємовідносин та підготовки школярів до сімейного життя вивчали українські та зарубіжні вчені, представники психологічної, педагогічної й медичної галузей, як от І.Кон, В.Каган, Д.Ісаєв, В.Кравець, І.Козубовська та інші. Однак дуже помітним є брак наукових праць теоретико-методологічного характеру і методичних розробок з проблем статевого виховання, підготовки до сімейного життя та формування культури статевої взаємини дезадаптованої шкільної молоді.

Метою цієї статті є з'ясування особливостей статевої соціалізації старшокласників з дезадаптивними проявами.

Насамперед необхідно чітко окреслити базові поняття „соціально дезадаптація старшокласника“, „статевої соціалізація“ та „культура міжстатевих взаємин“.

Дезадаптація – термін протилежний адаптації, інтегральне поняття, яке відображає різні прояви соціального, психологічного або комплексного неблагополуччя особистості, сутність якого виявляється у невідповідності соціопсихологічного і психофізіологічного статусу людини вимогам ситуації життєдіяльності [4; 5, с.118]. Може виявлятися у нетипових формах поведінки, тривожності, негативних життєвих установках. До наслідків дезадаптації належать затримки психічного розвитку, нервові та глибокі поведінкові розлади.

Для того, щоб визначити поняття статевої соціалізації, необхідно з'ясувати що таке стать. В. Каган визначає стать як комплекс репродуктивних, тілесних, поведінкових і соціальних ознак, які визначають індивіда як чоловіка чи жінку [1, с.47]. Стать – це єдність біологічного й соціального. Л. Столярчук дає визначення статевої соціалізації як процесу і результату загального і психосексуального розвитку особистості пов'язаний із входженням у соціальні відносини відповідно до особливостей вікових етапів дорослішання [1, с.48].

Вчені розглядають культуру міжстатевих стосунків як структурний компонент загальної культури, як форму усталеної для даного суспільства статевої поведінки, що визначає готовність суб'єктів до певного типу міжстатевих взаємодій.

Сутність поняття „міжстатеві стосунки“ полягає у вираженні

певних зв'язків, які встановлюються між особистістю та іншими людьми (своїє та протилежної статі), а також різними сторонами оточуючого світу і які, торкаючись сфери потреб, переконань та вчинків, впливають на її поведінку. Тому міжстатеві стосунки, які склались у процесі онтогенезу, певним чином визначають світогляд, діяльність та поведінку людей і становлять важливі складові багатогранного розвитку особистості. Водночас виховання культури міжстатевих стосунків неможливе без формування адекватно-позитивного прийняття власної природної статевості індивідом, його сексуальності та статевої поведінки.

Культура міжстатевих стосунків характеризується внутрішньою структурою та взаємозв'язком її складових частин, або компонен-

тів. Структура культури міжстатевих стосунків, запропонована І. Мезерею включає анатомо-фізіологічну, психічну й соціальну сфери. Критеріями вчена визначає почуття власної гідності та повагу прав і гідності особи протилежної статі; знання про мужність / жіночність; знання про фізіологію статі та вміння застосовувати ці знання на практиці; вміння будувати моральні стосунки з особами протилежної статі; потребу в моральному виборі супутника життя та здатність її реалізувати. А культура міжстатевих стосунків визначається авторкою як система свідомих взаємозалежностей між представниками протилежних статей, що будується на ґрунті засвоєння і присвоєння норм моралі, котрі відповідають загально-людським тенденціям морального прогресу [

Література та джерела

1. Ковальчук І.А. Статевої рольова соціалізація учнів: Монографія / І.А.Ковальчук. – Луганськ: Альма-матер, 2007. – 216 с.
2. Ковбас Б. Родина педагогіка: у 3-х т.: Навчально-методичний посібник / Б.Ковбас, В.Костів. – Івано-Франківськ, 2006. – Т.2: Основи родинного виховання. – 2006. – 288 с.
3. Мезеря І.В. Воспитание культуры отношений полов: Учеб. пособ. для факультатив. занятий по программе «Основы культуры отношений полов» в старших классах сред. общеобр. шк. / И.В.Мезеря – Луганск: ЛИПО, 1999. – 196 с.
4. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / [Алексєєнко Т.Ф., Басюк Т.П., Безпалько О.В. та ін.]; за заг. ред. Зверєвої І.Д. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.
5. Соціальна педагогіка: словник-довідник / [Алексєєнко Т.Ф., Жданович Ю.М., Зверєва І.Д. та ін.]; за заг. ред. Алексєєнко Т.Ф. – Вінниця: Планер – 2009. – 542 с.
6. Яшник С.В. Педагогічні умови виховання культури міжстатевих стосунків у студентів вищих навчальних закладів: дис. канд. пед. наук: 13.00.07 «Теорія та методика виховання» / Яшник Світлана Валеріївна. – К., 2006. – 314 с.

Предметом педагогического анализа стали компоненты культуры половых взаимоотношений школьной молодежи – установочный, мотивационно-ценностный, гносеологический, прагматический, коннотативный, а также особенности полоролевой социализации учеников старших классов с проявлениями социальной дезадаптации.

Ключевые слова: полоролевая социализация, культура половых взаимоотношений, дезадаптация.

The subject of teaching analysis of steel components of the culture of sexual relations between school youth - Installation, motivational, axiological, epistemological, praxeological, connotative, and especially the sex-role socialization of high school students with the manifestations of social maladjustment.

Keywords: sex-role socialization, culture sexual relationship maladjustment.

УДК 37 (477.85) (092) Попович

ВИСВІТЛЕННЯ РОЛІ ОМЕЛЯНА ПОПОВИЧА У РОЗБУДОВІ НАЦІОНАЛЬНОГО ШКІЛЬНИЦТВА НА БУКОВИНІ (КІНЕЦЬ ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТОЛІТТЯ) НА СТОРІНКАХ КРАЙОВОЇ ПЕРІОДИКИ

Платаш Лариса Броніславівна,
м.Чернівці

На основі матеріалів регіональних газет автор статті висвітлює роль Омеляна Поповича у розвитку національної освіти Буковини кінця ХІХ - початку ХХ століть. Працюючи на різних посадах, буковинський педагог сприяв розвитку освіти рідного краю, діючи спільно з однодумцями, дбав про духовний, моральний і економічний розвиток краю. Активна освітня діяльність Омеляна Поповича відображена на шпальтах крайових часописів.

Ключові слова: Омелян Попович, Буковина, часопис «Буковина», інспектор Крайової Шкільної Ради, освіта, розвиток освіти.

В сучасних умовах модернізації освіти в Україні, входження її в європейський освітньо-науковий простір одним із найважливіших постає завдання збереження духовно-культурних надбань української нації, яка має власну й неповторну мову, історію, культуру, мистецтво, освіту. У контексті вирішення цього завдання особливо важливим є потреба розкриття реальної, об'єктивної картини розвитку української педагогічної думки як на терені всіх українських земель, так і в конкретних її регіонах, які в різні історичні епохи перебували у складі чужоземних держав.

Крім того, вивчення педагогічних персоналій є одним з важливих напрямів сучасних історико-педагогічних досліджень. Особливо це стосується культурно-освітніх діячів другої половини

ХІХ – початку ХХ століття – періоду надзвичайно гострої боротьби українців за соціальне й національне визволення, за національну школу, освіту, культуру, серед яких почесне місце займає педагогічний доробок і педагогічні ідеї Омеляна Поповича (1856-1930) – учителя-практика, шкільного інспектора, члена Буковинської Крайової Шкільної Ради, першого директора іспитової комісії для народних і виділових шкіл, посла Буковинського сейму, редактора українських часописів, голови Буковинського Краєвого комітету Західноукраїнської Народної Республіки, інспектора учительських семінарій і народних шкіл у Львові, громадсько-просвітницького діяча, автора шкільних підручників для народних шкіл, статей на педагогічні теми, художніх творів для дітей та дорослих. Свого часу це була широко відома і авторитетна людина на Буковині, яка належала до когорти суспільних діячів кінця ХІХ – початку ХХ століття, що доклали багато зусиль для розвитку української освіти в краї.

Тогочасні періодичні видання Буковини всебічно та неоднозначно висвітлювали діяльність активних громадсько-просвітницьких діячів. Особливо багато цінної для дослідження інформації знаходимо на шпальтах першого україномовного часопису «Буковина», що видавався товариством «Руська Рада» в Чернівцях тричі на тиждень протягом кількох десятиліть як видавничий орган української поступової партії Буковини. З 1892 р. «Буковина» виходила як тижневик, у період 1895-1910 рр. – як щоденник; піс-